

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาความมั่นคงทางครอบครัวของกลุ่มแรงงานในจังหวัดสมุทรปราการ ได้ข้อมูลจากการเก็บตัวอย่างแรงงานในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 333 คน มีผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นชายร้อยละ 44.7 หญิงร้อยละ 55.3 โดยมีอายุสูงสุด 56 ปี ต่ำสุด 17 ปี มีอายุเฉลี่ย 33.84 ปี มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษามากที่สุด ร้อยละ 30.5 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 28.1 ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 23.3 และมีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 18.1

สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นผู้สมรสแล้ว โดยเป็นผู้ที่สมรสและอยู่ด้วยกันสูงถึงร้อยละ 76.0 และมีผู้ที่ไม่ได้สมรสแต่อยู่ด้วยกันสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 14.6 และที่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน ทั้งการแยกกันอยู่ หม้ายและหย่าร้าง ร้อยละ 9.4

การอยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 58.0 มีบ้านของตนเอง และร้อยละ 41.8 ต้องอาศัยอยู่ในบ้านเช่าหรือห้องเช่า

สำหรับผู้ที่มีลูก ส่วนใหญ่เลี้ยงลูกเองและอาศัยอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 71.2 และส่งกลับภูมิลำเนาหรือไม่ได้เลี้ยงเอง (เช่น จ้างเลี้ยง) ร้อยละ 16.6 และมีผู้ไม่มีลูกร้อยละ 12.2

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เป็นรายเดือนร้อยละ 82.2 เป็นรายวัน ร้อยละ 13.9 และมีรายได้ไม่แน่นอนหรือรายได้อิสระ ร้อยละ 3.9 มีผู้มีรายได้ทั้งครอบครัวสูงสุดถึง 150,000 บาท ส่วนผู้มีรายได้ต่ำสุด ทั้งครอบครัวมีรายได้เพียงเดือนละ 2,000 บาท โดยส่วนใหญ่มีรายได้พอดีไม่มีเหลือเก็บ ร้อยละ 43.3 ผู้ที่บอกว่าตนเองมีรายได้ไม่พอใช้ มีร้อยละ 29.4 สูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้พอเพียง มีเหลือเก็บ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 27.3

สำหรับภาคอาชีพกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 52.9 เป็นแรงงานจากภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 32.5 ภาคบริการ และร้อยละ 14.6 เป็นแรงงานในภาคพาณิชยกรรม (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป		ร้อยละ	หมายเหตุ
1 เพศ	ชาย	44.7	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 333 คน
	หญิง	55.3	
	รวม	100.0	
2 อายุ	สูงสุด	56 ปี	อายุเฉลี่ย 33.84 ปี
	ต่ำสุด	17 ปี	
3 ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	23.3	
	มัธยมศึกษา	28.1	
	อาชีวศึกษา	30.5	
	ปริญญา	18.1	
	รวม	100.0	
4 สถานภาพสมรส	สมรสอยู่ด้วยกัน	76.0	
	แยกกันอยู่ / หม้าย / หย่าร้าง	9.4	
	ไม่ได้สมรสแต่อยู่ด้วยกัน	14.6	
	รวม	100.0	
5 การอยู่อาศัย	บ้านของตนเอง	58.2	
	บ้านเช่าหรือห้องเช่า	41.8	
	รวม	100.0	
6 การเลี้ยงลูก	เลี้ยงลูกเองอยู่ด้วยกัน	71.2	
	ส่งกลับภูมิลำเนาหรือไม่ได้เลี้ยงเอง	16.6	
	ไม่มีลูก	12.2	
	รวม	100.0	
7 ประเภทของรายได้	รายวัน	13.9	
	รายเดือน	82.2	
	รายได้อิสระ	3.9	
	รวม	100.0	
ประเภทของรายได้ของครอบครัว	สูงสุด	150,000 บาท	
	ต่ำสุด	2,000 บาท	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป		ร้อยละ	หมายเหตุ
ความพอเพียงของรายได้	พอมีเหลือเก็บ	27.3	
	พอดีไม่มีเหลือเก็บ	43.3	
	ไม่พอใช้	29.4	
	รวม	100.0	
ภาคอาชีพ	ภาคอุตสาหกรรม	52.9	
	ภาคพาณิชย์กรรม	14.6	
	ภาคบริการ	32.5	
	รวม	100.0	

2. การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของแรงงานในจังหวัดสมุทรปราการ

จากข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ปรากฏในข้อ 1 อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การอยู่อาศัย การเลี้ยงดูลูก รายได้ ความพอเพียงของรายได้ ผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์ความแตกต่างโดยการจำแนกตามสถานภาพสมรส และภาคอาชีพ เพื่อศึกษาลักษณะของครอบครัวและแรงงานกลุ่มต่าง ๆ ในรายละเอียดของข้อมูลทั่วไป ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของครอบครัวจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรสของแรงงานกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ สมรสอยู่ด้วยกัน แยก / หย่า / หม้าย และไม่ได้สมรสแต่อยู่ด้วยกัน พบว่าสถานภาพดังกล่าวมีความแตกต่าง หรือมีความสัมพันธ์กับลักษณะทั่วไปหลายลักษณะได้แก่ อายุ การอยู่อาศัย การเลี้ยงดูลูก รายได้ของครอบครัว และความพอเพียงของรายได้ (ตารางที่ 4.2 - 4.6) ดังนี้

2.1.1 แรงงานกลุ่มที่ไม่สมรสแต่อยู่ด้วยกัน จะมีลักษณะที่แตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างชัดเจนในทุกด้าน ได้แก่

- เป็นกลุ่มที่มีอายุเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 29.6 ปี
- เป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนเป็นผู้อยู่อาศัยในบ้าน / ห้องเช่า สูงที่สุด คือ ร้อยละ 72.9
- เป็นกลุ่มที่มีสัดส่วนการเลี้ยงดูตนเองน้อยที่สุด ร้อยละ 46.8 แต่มีสัดส่วนของการส่งลูกกลับไปเลี้ยงยังภูมิลำเนา หรือไม่ได้เลี้ยงดูเองสูงที่สุด ร้อยละ 23.4

- เป็นกลุ่มที่มีรายได้น้อยต่อเดือนต่ำที่สุด คือเฉลี่ยเดือนละ 13,060 บาท

- เป็นกลุ่มที่มีรายได้น้อยพอเพียงในสัดส่วนสูงที่สุด ร้อยละ 53.2

จากลักษณะดังกล่าวทำให้ครอบครัวที่ไม่ได้สมรสแต่อยู่ด้วยกันมีแนวโน้มที่จะมีความอ่อนแอค่อนข้างมาก ทั้งการมีรายได้น้อย และมักไม่ค่อยพอใช้ การต้องเช่าบ้านอยู่ และการต้องพลัดพรากจากลูก ลักษณะเหล่านี้จะมีผลไปถึงลักษณะทางครอบครัวและจิตใจ ดังจะได้วิเคราะห์ต่อไป

2.1.2 แรงงานกลุ่มที่สมรสและอยู่ด้วยกัน จะมีลักษณะทั่วไปดังนี้

- มีอายุเฉลี่ยค่อนข้างสูง คือ 34.4 ปี

- มีสัดส่วนของผู้มีบ้านเป็นของตนเอง สูงที่สุด ร้อยละ 64.9

- มีสัดส่วนของผู้ที่เลี้ยงลูกเองและอยู่ด้วยกันสูงที่สุด ร้อยละ 76.7

- มีสัดส่วนของผู้มีรายได้น้อยไม่มากนัก ร้อยละ 26.1 และมีผู้มีรายได้น้อยพอเพียงมีเหลือเก็บพอสมควร ร้อยละ 29.4

จากข้อมูลดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่า กลุ่มที่มีครอบครัวปกติ คือ เป็นผู้สมรสและอยู่ด้วยกัน จะมีลักษณะทั่วไปค่อนข้างดีกว่ากลุ่มที่ไม่สมรส

2.1.3 แรงงานกลุ่มที่แยกกันอยู่ / หย่า / หม้าย มีลักษณะดังนี้

- มีอายุเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 36.7 ปี

- มีบ้านเป็นของตนเองในสัดส่วนที่สูงพอสมควร ร้อยละ 58.1

- มีกลุ่มที่เลี้ยงลูกเองในสัดส่วนค่อนข้างสูง ร้อยละ 67.7

- มีรายได้น้อยต่อเดือนค่อนข้างสูง คือ เดือนละ 17,777 บาท

- มีสัดส่วนผู้มีรายได้น้อยพอเพียงมีเหลือเก็บสูงที่สุด ร้อยละ 36.7

จากลักษณะของแรงงานที่จำแนกตามสถานภาพสมรสทั้ง 3 แบบ อาจกล่าวได้ว่า กลุ่มที่ไม่สมรสแต่อยู่ด้วยกันอยู่ในสภาพที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ แม้ในรายงานฉบับนี้จะพบสัดส่วนที่ไม่สูงนัก คือร้อยละ 14.5 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แต่จากงานวิจัยของงานปฏิบัติการสังคม (2538) พบผู้ที่ไม่สมรสและอยู่ด้วยกันในสัดส่วนที่สูงกว่านี้ คือ ร้อยละ 37.7

จึงอาจกล่าวได้ว่า แรงงานที่มีสถานภาพสมรส ไม่สมรสน่าจะมีจำนวนมากพอสมควร และอยู่ในสภาพที่ดีกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในทุก ๆ ด้าน

ตารางที่ 4.2

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอายุของผู้ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

สถานภาพสมรส	อายุเฉลี่ย	F. Prob	Sig
สมรสอยู่ด้วยกัน	34.4137	9.5366	.0001
แยก / หย่า / หม้าย	36.7419		
ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน	29.6596		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .001

ตารางที่ 4.8

ความสัมพันธ์ของการอยู่อาศัยกับผู้ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

การอยู่อาศัย	สถานภาพสมรส		
	สมรสอยู่ด้วยกัน	แยก / หย่า / หม้าย	ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน
บ้านของตนเอง	64.9	58.1	27.1
บ้าน / ห้องเช่า	35.1	41.9	72.9
รวม	100.0	100.0	100.0

 χ^2 23.75648

D.F. 2

Sig .0000

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .001

ตารางที่ 4.4
ความสัมพันธ์ของการเลี้ยงดูบุตรกับผู้ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

การเลี้ยงดูบุตร	สถานภาพสมรส		
	สมรสอยู่ด้วยกัน	แยก / หย่า / หม้าย	ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน
เลี้ยงเองอยู่ด้วยกัน	76.7	67.6	46.8
ส่งกลับภูมิลำเนา / ไม่ได้เลี้ยงเอง	14.6	19.4	23.4
ไม่มีลูก	8.8	12.9	29.8
รวม	100.0	100.0	100.0

χ^2 21.22632

D.F. 4

Sig .0003

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .001

ตารางที่ 4.5

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายได้ของผู้ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

สถานภาพสมรส	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของครอบครัว	F. Prob	Sig
สมรสอยู่ด้วยกัน	20,635	3.5173	.0308
แยก / หย่า / หม้าย	17,777		
ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน	13,060		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .05

ตารางที่ 4.6

ความสัมพันธ์ของความพอใจเพียงของรายได้กับผู้ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

ความพอใจเพียงของรายได้	สมรสอยู่ด้วยกัน	สถานภาพสมรส	
		แยก / หย่า / หม้าย	ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน
พอใจเพียงมีเหลือเก็บ	29.4	36.7	12.8
พอใจ ไม่มีเหลือเก็บ	44.5	43.3	34.0
ไม่พอใจ	26.1	20.0	53.2
รวม	100.0	100.0	100.0

 χ^2 16.72985

D.F. 4

Sig .0022

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .01

2.2 การวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของแรงงานจำแนกตามภาคอาชีพ

อาชีพของกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็น 3 ภาคอาชีพ คือ ภาคอุตสาหกรรม ภาคพาณิชยกรรม และภาคบริการ ซึ่งความแตกต่างของอาชีพของกลุ่มตัวอย่างนี้มีความสัมพันธ์หรือพบความแตกต่างในลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างบางประการ ได้แก่ เพศ และรายได้ (ตารางที่ 4.7 - 4.9)

2.2.1 แรงงานในภาคอุตสาหกรรมซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นหญิงมากกว่าชาย ร้อยละ 60.5 : 39.5 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนในระดับรองจากภาคพาณิชยกรรม แต่สูงกว่าภาคบริการคือ เดือนละ 19,297 บาท เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า ส่วนใหญ่สมรสและอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 81.4 และมีสัดส่วนผู้ที่ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 12.8

2.2.2 แรงงานในภาคพาณิชยกรรม เป็นหญิงร้อยละ 70.8 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่าผู้มีอาชีพในภาคอื่น คือ เดือนละ 27,478 บาท และเมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสพบว่า มีผู้ที่อยู่อาศัยแยกจากคู่สมรส หรือหย่า หรือหม้ายสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ คือ ร้อยละ 15.2 แต่มีสัดส่วนผู้ที่สมรสและอยู่ด้วยกันต่ำกว่าทุกกลุ่ม ร้อยละ 10.9

2.2.3 แรงงานในภาคบริการ เป็นชายมากกว่าหญิง ร้อยละ 61.0 : 39.0 มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มคือ เดือนละ 15,190 บาท และผู้มีสถานภาพสมรสที่ไม่สมรสแต่อยู่ด้วยกันสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ คือ ร้อยละ 18.7 และเป็นผู้แยก / หย่า / หม้าย สูงกว่ากลุ่มอาชีพในภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 13.1

การจำแนกแรงงานตามภาคอาชีพ พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติเพียง 2 ลักษณะ คือ เพศ และรายได้ เท่านั้น ส่วนความแตกต่างของสถานภาพสมรสไม่แตกต่างกันทางสถิติ แต่มีแนวโน้มที่ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มไม่สมรสมีสัดส่วนสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ สำหรับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การศึกษา การเลี้ยงบุตร การอยู่อาศัย รวมทั้งความพอเพียงของรายได้ไม่มีความแตกต่างกัน

จากลักษณะทั่วไปของแรงงานที่แยกตามสถานภาพสมรสและอาชีพดังที่กล่าวมา ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มแรงงานที่มีสถานภาพที่มีความมั่นคงน้อยที่สุดน่าจะจะได้แก่กลุ่มแรงงานภาคบริการ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยต่ำสุด และแม้ในตัวแปรอื่น ๆ จะไม่มีความแตกต่างจากแรงงานกลุ่มอื่น แต่เมื่อนำสถานภาพสมรสเข้ามาพิจารณาด้วยแล้วมีสัดส่วนของผู้ไม่สมรสแต่อยู่ด้วยกันสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งดังได้กล่าวในรายละเอียดไปแล้วว่า กลุ่มนี้มีความอ่อนด้อยในหลาย ๆ ด้าน ทั้งทางเศรษฐกิจและครอบครัว

กลุ่มที่น่าจะมีความมั่นคงค่อนข้างสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ น่าจะได้แก่กลุ่มแรงงานในภาคพาณิชยกรรม มีรายได้มากที่สุด มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกันสูง มีบ้านเป็นของตนเองและเลี้ยงลูกเอง

ตารางที่ 4.7

ความสัมพันธ์ของเพศของแรงงานกับอาชีพ

เพศ	อาชีพ		
	ภาคอุตสาหกรรม	ภาคพาณิชยกรรม	ภาคบริการ
ชาย	39.5	29.2	61.0
หญิง	60.5	70.8	39.0
รวม	100.0	100.0	100.0

$$\chi^2 17.73843$$

D.F. 2

Sig .0001

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .001

ตารางที่ 4.8

แสดงการจำแนกสถานภาพสมรสของแรงงานที่มีอาชีพต่างกัน

สถานภาพสมรส	อาชีพ		
	ภาคอุตสาหกรรม	ภาคพาณิชยกรรม	ภาคบริการ
สมรสอยู่ด้วยกัน	81.4	73.9	68.2
แยก / หย่า / หม้าย	5.8	15.2	13.1
ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน	12.8	10.9	18.7
รวม	100.0	100.0	100.0

 χ^2 9.06972

D.F. 4

Sig .0594

ตารางที่ 4.9

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายได้ต่อเดือนของผู้ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	รายได้	F.Prob	Sig
ภาคอุตสาหกรรม	19297.0	7.7775	.0005
ภาคพาณิชยกรรม	27478.7		
ภาคบริการ	15190.2		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .001

3. การวิเคราะห์ด้านจิตใจของแรงงานในจังหวัดสมุทรปราการ

ลักษณะทางจิตใจที่กรอบแนวคิดของการวิจัยเรื่องนี้กำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระและเน้นปัจจัยที่มีผลต่อลักษณะทางครอบครัวของกลุ่มแรงงาน ได้แก่ ทัศนคติต่อตนเอง และสุขภาพจิตของแรงงาน ซึ่งเมื่อศึกษาความแตกต่างของลักษณะทางจิตโดยจำแนกตามลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างแล้วมีผลดังนี้

3.1 ทัศนคติของกลุ่มแรงงาน

การวัดทัศนคติต่อตนเองคือ การให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นเกี่ยวกับตนเองหรือให้คุณค่าตนเองในเรื่องต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าคะแนน ทัศนคติต่อตนเองอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ย 37.34 (ค่าคะแนนต่ำสุด 24.00 และสูงสุด 46.00) ซึ่งทัศนคติต่อตนเองในระดับปานกลาง หมายถึง บุคคลนั้นเป็นผู้รู้จักตัวเองดีพอสมควร มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง มองโลกในแง่ดี ฯลฯ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์, อ้างแล้ว)

จากผลการวิจัย พบว่า แรงงานที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีการอยู่อาศัยที่ต่างกัน คือ ที่มีบ้านของตนเองและบ้าน / ห้องเช่า และที่ทำงานอยู่ในภาคอาชีพที่ต่างกัน มีทัศนคติต่อตนเองต่างกัน

สำหรับผู้ที่มีการอยู่อาศัยต่างกัน ผู้ที่สมรสและอยู่ด้วยกันมีทัศนคติต่อตนเองสูงที่สุด ค่าเฉลี่ย 37.6532 รองลงมาคือผู้ที่สมรสแค่แยก / หย่า / หม้าย ค่าเฉลี่ย 37.2857 ส่วนกลุ่มที่ไม่สมรสมีทัศนคติต่อตนเองต่ำที่สุด เฉลี่ยเพียง 35.9778 (ตารางที่ 4.10)

ส่วนผู้ที่มีการอยู่อาศัยต่างกัน ผู้ที่มีบ้านเป็นของตนเองมีทัศนคติต่อตนเองสูงกว่าผู้ที่ต้องเช่าบ้านหรือเช่าห้อง ค่าเฉลี่ย 37.7414 : 36.8033 (ตารางที่ 4.11)

เมื่อจำแนกแรงงานตามภาคอาชีพ พบว่า กลุ่มที่เป็นแรงงานในภาคพาณิชยกรรมมีทัศนคติต่อตนเองดีที่สุด เฉลี่ย 38.8421 รองลงมาคือภาคบริการ เฉลี่ย 37.2178 และกลุ่มที่มีทัศนคติต่อตนเองต่ำกว่ากลุ่มอื่น คือ แรงงานในภาคอุตสาหกรรม มีค่าเฉลี่ย 37.0258 (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.10

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับทัศนคติต่อตนเองของผู้ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

สถานภาพสมรส	ระดับทัศนคติ	F. Prob	Sig
สมรสอยู่ด้วยกัน	37.6532	3.9234	.0208
แยก / หย่า / หม้าย	37.2857		
ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน	35.9778		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .05

ตารางที่ 4.11

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับทัศนคติต่อตนเองของผู้ที่มีการอยู่อาศัยต่างกัน

การอยู่อาศัย	ระดับทัศนคติ	F. Prob	Sig
บ้านของตนเอง	37.7414	4.6543	.0318
ห้อง / บ้านเช่า	36.8033		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .05

ตารางที่ 4.12

ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับทัศนคติต่อตนเองของผู้ที่มีอาชีพต่างกัน

สถานภาพสมรส	ระดับทัศนคติ	F. Prob	Sig
ภาคอุตสาหกรรม	37.0258	3.7772	.0240
ภาคพาณิชย์กรรม	38.8421		
ภาคบริการ	37.2178		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .05

3.2 สุขภาพจิตของกลุ่มแรงงาน

การวัดสุขภาพจิตของกลุ่มแรงงานเป็นการวัดความรู้สึกละแวมและอารมณ์ของตนเองในสภาพการณ์ต่าง ๆ โดยผู้ที่มีค่าคะแนนสุขภาพจิตในระดับสูงจะเป็นผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่าผู้ที่มีค่าคะแนนในระดับต่ำกว่า ผู้มีค่าเฉลี่ยต่ำคือผู้มีสุขภาพจิตปกติ ผลการศึกษาพบว่า แรงงานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยของสุขภาพจิตอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ คือ มีค่า 26.79 (ค่าสูงสุด 58.00 ค่าต่ำสุด 15.00) ซึ่งสุขภาพจิตระดับปานกลางค่อนข้างต่ำนี้ หมายถึง บุคคลนั้นสามารถปรับตัวได้ดี ควบคุมตนเองได้ มีอาการเครียดไม่มาก เผชิญปัญหาและแก้ปัญหาได้ดีพอสมควร (ถวิล ธาราโภชน, อ่างแล้ว)

ในการวิเคราะห์ความแตกต่างด้านสุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่างเมื่อจำแนกตามตัวแปรอิสระต่าง ๆ พบว่า มีความแตกต่างในเงื่อนไขต่าง ๆ ได้แก่ สถานภาพสมรส เพศ ระดับการศึกษา การอยู่อาศัย และภาคอาชีพ ผลการศึกษามีดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีสุขภาพจิตต่างกัน โดยกลุ่มที่ไม่สมรสแต่อยู่ด้วยกันมีปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุด เฉลี่ย 31.1607 รองลงมาคือ ผู้ที่สมรสและอยู่ด้วยกัน เฉลี่ย 26.0815 ส่วนกลุ่มที่สมรสแต่ หย่า / แยก / หม้าย มีค่าเฉลี่ยสุขภาพจิตอยู่ในระดับปกติมากที่สุด 25.4286 (ตารางที่ 4.13)

เมื่อจำแนกตามความแตกต่างของเพศ พบว่า เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของสุขภาพจิตสูงกว่าเพศชาย คือ 27.8735 : 25.5912 ซึ่งหมายความว่า เพศหญิงมีปัญหาทางสุขภาพจิตมากกว่าเพศชาย (ตารางที่ 4.14) และเมื่อจำแนกตามความแตกต่างของระดับการศึกษา พบว่าผู้มีการศึกษาน้อยมีปัญหาสุขภาพจิตมากที่สุด คือ ผู้ที่จบระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ย 29.2029 จบระดับมัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ย 26.7349 จบระดับอาชีวศึกษา เฉลี่ย 26.2526 และผู้มีการศึกษาระดับปริญญา มีค่าเฉลี่ย 25.0000 (ตารางที่ 4.15)

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามการอยู่อาศัย ผู้ที่อยู่อาศัยในบ้าน / ห้องเช่า มีค่าเฉลี่ยระดับสุขภาพจิตไม่ปกติมากกว่ากลุ่มที่มีบ้านเป็นของตนเอง 29.1719 : 25.0341 (ตารางที่ 4.16) และเมื่อจำแนกตามภาคอาชีพ แรงงานในภาคพาณิชยกรรมมีความไม่ปกติของสุขภาพจิตมากที่สุด เฉลี่ย 28.3830 รองลงมาคือภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ย 27.3797 และกลุ่มภาคบริการมีความผิดปกติของสุขภาพจิตน้อยที่สุด 25.0306 (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.18

ความแตกต่างของระดับสุขภาพจิตของผู้ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

สถานภาพสมรส	ระดับสุขภาพจิต	F. Prob	Sig
สมรสอยู่ด้วยกัน	26.0815	8.7778	.0002
แยก / หย่า / หม้าย	25.4286		
ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน	31.1667		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .001

ตารางที่ 4.14

ความแตกต่างของระดับสุขภาพจิตของชายหญิง

เพศ	ระดับสุขภาพจิต	F. Prob	Sig
ชาย	25.5912	6.8053	.0095
หญิง	27.8735		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .01

ตารางที่ 4.15

ความแตกต่างของระดับสุขภาพจิตของผู้มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	ระดับสุขภาพจิต	F. Prob	Sig
ประถมศึกษา	29.2029	3.5961	.0140
มัธยมศึกษา	26.7349		
อาชีวศึกษา	26.2526		
ปริญญา	25.0000		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .05

ตารางที่ 4.16

ความแตกต่างของระดับสุขภาพจิตของผู้ที่มีการอยู่อาศัยต่างกัน

การอยู่อาศัย	ระดับสุขภาพจิต	F. Prob	Sig
บ้านของตนเอง	25.0341	23.4583	.0000
ห้อง / บ้านเช่า	29.1719		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .001

ตารางที่ 4.17

ความแตกต่างของระดับสุขภาพจิตของผู้ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	ระดับสุขภาพจิต	F. Prob	Sig
ภาคอุตสาหกรรม	27.3797	4.1689	.0164
ภาคพาณิชยกรรม	28.3830		
ภาคบริการ	25.0306		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .05

4. การวิเคราะห์ด้านครอบครัวของแรงงานในจังหวัดสมุทรปราการ

ปัจจัยด้านครอบครัวที่กำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระในกรอบแนวคิดของการวิจัยเรื่องนี้ ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การใช้เวลากับครอบครัว และการเลี้ยงดูลูกโดยใช้ความรัก ซึ่งเมื่อนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างของลักษณะครอบครัวดังกล่าวระหว่างแรงงานที่มีลักษณะทั่วไปแตกต่างกัน ปรากฏผลดังนี้

4.1 ความสัมพันธ์ในครอบครัวแรงงาน

ความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึงการที่สมาชิกในครอบครัวมีการสื่อสารระหว่างกัน ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์กันเสมอ ซึ่งผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีค่าเฉลี่ยความสัมพันธ์ในครอบครัวในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 43.31 (ค่าสูงสุด 60.00 และค่าต่ำสุด 22.00) ซึ่งเมื่อจำแนกตามตัวแปรอิสระต่าง ๆ ปรากฏผลความสัมพันธ์ในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา การอยู่อาศัยและภาคอาชีพ

เมื่อจำแนกตามความแตกต่างของสถานภาพสมรส พบว่า กลุ่มแยก / หย่า / หม้าย มีระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ เฉลี่ย 44.0741 รองลงมาคือ กลุ่มสมรสและอยู่ด้วยกัน เฉลี่ย 43.8362 ส่วนกลุ่มที่อยู่ด้วยกันแต่ไม่ได้สมรส มีระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวต่ำสุด ค่าเฉลี่ย 40.6522 (ตารางที่ 4.18)

สำหรับกลุ่มที่มีการศึกษาต่างกัน พบว่า กลุ่มที่มีการศึกษาสูง มีความสัมพันธ์ในครอบครัวเฉลี่ยสูงสุด 45.6316 รองลงมาคือ กลุ่มที่จบอาชีวศึกษา เฉลี่ย 44.2283 สำหรับกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยความสัมพันธ์ในครอบครัวต่ำกว่ากลุ่มอื่น คือ 41.2907 และ 42.7606 (ตารางที่ 4.19)

เมื่อจำแนกตามการอยู่อาศัย กลุ่มที่มีบ้านของตนเองมีความสัมพันธ์ในครอบครัวเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ต้องเช่าบ้านและห้องอยู่ เฉลี่ย 44.3596 : 42.0315 (ตารางที่ 4.20) ในขณะที่เมื่อจำแนกตามภาคอาชีพ พบว่า กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยความสัมพันธ์ในครอบครัวสูงสุดคือ กลุ่มแรงงานในภาคพาณิชยกรรม เฉลี่ย 46.0889 รองลงมา คือกลุ่มภาคบริการ เฉลี่ย 43.0882 และกลุ่มภาคอุตสาหกรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 42.7405 (ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.18

ความแตกต่างของระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

สถานภาพสมรส	ระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว	F. Prob	Sig
สมรสอยู่ด้วยกัน	43.8362	3.5164	.0309
แยก / หย่า / หม้าย	44.0741		
ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน	40.6522		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .05

ตารางที่ 4.19

ความแตกต่างของระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	ระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว	F. Prob	Sig
ประถมศึกษา	42.7606	4.4357	.0045
มัธยมศึกษา	41.2907		
อาชีวศึกษา	44.2283		
ปริญญา	45.6316		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .05

ตารางที่ 4.20

ความแตกต่างของระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้ที่มีการอยู่อาศัยต่างกัน

การอยู่อาศัย	ระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว	F. Prob	Sig
บ้านของตนเอง	44.3596	7.0118	.0085
ห้อง / บ้านเช่า	42.0315		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .01

ตารางที่ 4.21

ความแตกต่างของระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	ระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว	F. Prob	Sig
ภาคอุตสาหกรรม	42.7405	3.4771	.0321
ภาคพาณิชยกรรม	46.0889		
ภาคบริการ	43.0882		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .05

4.2 การเลี้ยงลูกโดยใช้ความรักของกลุ่มแรงงาน

การอบรมเลี้ยงดูเด็กเป็นการสะท้อนความสัมพันธ์ในครอบครัวแบบหนึ่ง และเป็นปัจจัยสำคัญที่บ่งชี้อนาคตของเด็กที่เป็นสมาชิกในครอบครัวด้วย ทำให้เด็กมีวินัย รับผิดชอบสูง ฯลฯ (สถิติ วงศ์สวรรค์ , อ้างแล้ว) การเลี้ยงดูลูกโดยใช้ความรักของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยฉบับนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ค่าเฉลี่ย 32.97 (ค่าสูงสุด 41.00 ค่าต่ำสุด 15.00) ซึ่งเมื่อจำแนกตามตัวแปรอิสระ พบความแตกต่างของการเลี้ยงดูโดยใช้ความรักในหลายลักษณะ ดังนี้

เมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส กลุ่มตัวอย่างที่สมรสและอยู่ด้วยกันมีการเลี้ยงดูลูกโดยใช้ความรักมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 33.4358 รองลงมาคือ กลุ่มที่อยู่ด้วยกันแต่ไม่สมรส เฉลี่ย 31.3913 และกลุ่มแยก / หย่า / หม้าย มีค่าเฉลี่ยการเลี้ยงดูลูกโดยใช้ความรักต่ำสุด 30.2000 (ตารางที่ 4.22)

เมื่อจำแนกตามความแตกต่างของระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวที่มีระดับการศึกษาสูง มีค่าเฉลี่ยการเลี้ยงดูด้วยความรักสูงสุด 34.4615 รองลงมาคือระดับอาชีวศึกษา เฉลี่ย 34.1017 ส่วนกลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ย 32.0185 และ 31.9544 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.23)

เมื่อนำความแตกต่างของภาคอาชีพมาวิเคราะห์ ผลปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างในภาคพาณิชย์กรรมมีค่าเฉลี่ยการเลี้ยงดูโดยใช้ความรักสูงสุด 33.8800 รองลงมาคือภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ย 33.5620 และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กลุ่มภาคบริการ 31.7361 (ตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.22

ความแตกต่างของระดับการเลี้ยงดูลูกโดยใช้ความรักของผู้ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

สถานภาพสมรส	ระดับการเลี้ยงดูโดยใช้ความรัก	F. Prob	Sig
สมรสอยู่ด้วยกัน	33.4358	4.9646	.0078
แยก / หย่า / หม้าย	30.2000		
ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน	31.3913		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .01

ตารางที่ 4.23

ความแตกต่างของระดับการเลี้ยงดูลูกโดยใช้ความรักของผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	ระดับการเลี้ยงดูลูกโดยใช้ความรัก	F. Prob	Sig
ประถมศึกษา	32.0185	4.4646	.0046
มัธยมศึกษา	31.9544		
อาชีวศึกษา	34.1017		
ปริญญา	34.4615		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .01

ตารางที่ 4.24

ความแตกต่างของระดับการเลี้ยงดูลูกโดยใช้ความรักของผู้ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	ระดับการเลี้ยงดูลูกโดยใช้ความรัก	F. Prob	Sig
ภาคอุตสาหกรรม	33.5620	4.0522	.0187
ภาคพาณิชย์กรรม	33.880		
ภาคบริการ	31.7361		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .05

4.3 การใช้เวลากับครอบครัวของกลุ่มแรงงาน

การใช้เวลากับครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือใช้เวลาทำกิจกรรมในครอบครัวพอสมควร และได้รับประโยชน์จากกรใช้นั้น ๆ เฉลี่ย 37.84 (ค่าสูงสุด 52.00 ค่าต่ำสุด 14.00) ซึ่งเมื่อจำแนกตามตัวแปรอิสระพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้เวลากับครอบครัวแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรส ระดับการศึกษาและการอยู่อาศัย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีการใช้เวลากับครอบครัวต่างกัน โดยกลุ่มที่สมรสและอยู่ด้วยกันใช้เวลากับครอบครัวสูงสุด เฉลี่ย 34.3548 และกลุ่มที่ไม่สมรสแต่อยู่ด้วยกันมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ เฉลี่ยเพียง 33.9556 (ตารางที่ 4.25)

เมื่อจำแนกตามความแตกต่างของระดับการศึกษาพบว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับอาชีวศึกษามีการใช้เวลากับครอบครัวเฉลี่ยสูงที่สุด 39.3434 รองลงมาคือ กลุ่มที่จบปริญญา เฉลี่ย 39.2759 ส่วนกลุ่มประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ย 36.5775 และกลุ่มมัธยมศึกษา เฉลี่ย 36.1294 (ตารางที่ 4.26) และเมื่อจำแนกตามการอยู่อาศัยพบว่า กลุ่มที่มีบ้านเป็นของตนเองมีค่าเฉลี่ยการใช้เวลาในครอบครัว 39.0710 ขณะที่กลุ่มที่ต้องเช่าบ้านหรือห้องอยู่ มีค่าเฉลี่ยเพียง 36.3333 (ตารางที่ 4.27)

ตารางที่ 4.25

ความแตกต่างของระดับการใช้เวลากับครอบครัวของผู้ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

สถานภาพสมรส	ระดับการใช้เวลาในครอบครัว	F. Prob	Sig
สมรสอยู่ด้วยกัน	39.1483	14.1087	.0000
แยก / หย่า / หม้าย	34.3548		
ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน	33.9556		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .01

ตารางที่ 4.26

ความแตกต่างของระดับการใช้เวลากับครอบครัวของผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	ระดับการใช้เวลาในครอบครัว	F. Prob	Sig
ประถมศึกษา	36.5775	4.2686	.0057
มัธยมศึกษา	36.1294		
อาชีวศึกษา	39.3434		
ปริญญา	39.2759		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .01

ตารางที่ 4.27

ความแตกต่างของระดับการใช้เวลากับครอบครัวของผู้ที่มีการอยู่อาศัยต่างกัน

การอยู่อาศัย	ระดับการใช้เวลาในครอบครัว	F. Prob	Sig
บ้านของตนเอง	39.0710	10.4701	.0013
บ้าน / ห้องเช่า	36.3333		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .01

5. การวิเคราะห์ด้านความมั่นคงในครอบครัว ของกลุ่มแรงงานในจังหวัดสมุทรปราการ

การวัดความมั่นคงในครอบครัวของกลุ่มแรงงานวัดจากระดับความมั่นคงทางจิตใจของแรงงาน ที่แสดงออกถึงความรัก ความผูกพัน ความซื่อสัตย์ ห่วงใย จริงใจ การควบคุมอารมณ์ ความอดทน และเสียสละเพื่อครอบครัวในเรื่องต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีต่อและได้รับจากครอบครัวของตนเอง ผลการศึกษาพบว่า ครอบครัวแรงงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้มีความมั่นคงในครอบครัวเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง คือมีความรักใคร่ผูกพันห่วงใยและซื่อสัตย์ต่อกันพอสมควร และคิดว่าตนเองได้รับสิ่งนั้นตอบแทนพอสมควรเช่นกัน มีค่าเฉลี่ย 48.25 (ค่าต่ำสุด 26.00 ค่าสูงสุด 60.00)

เมื่อจำแนกความมั่นคงในครอบครัวของกลุ่มแรงงานโดยตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส การอยู่อาศัย และภาคอาชีพ พบว่า มีความแตกต่างของความมั่นคงของครอบครัวเมื่อจำแนกตามสถานภาพสมรสและภาคอาชีพ ดังนี้

เมื่อจำแนกความมั่นคงในครอบครัว กลุ่มแรงงานที่มีสถานภาพสมรสเป็นผู้สมรสและอยู่ด้วยกันมีความมั่นคงในครอบครัวสูงสุด ค่าเฉลี่ย 48.9542 รองลงมาคือ ผู้ไม่สมรสแต่อยู่ด้วยกัน 46.1333 ส่วนผู้ที่แยก / หย่า / หม้าย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 45.5172 (ตารางที่ 4.28)

เมื่อจำแนกตามความแตกต่างของภาคอาชีพ พบว่า แรงงานในภาคพาณิชยกรรมมีค่าเฉลี่ยความมั่นคงในครอบครัวสูงสุด เฉลี่ย 51.4468 รองลงมา คือกลุ่มภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ย 47.9036 และแรงงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาคบริการ เฉลี่ย 47.3529 (ตารางที่ 4.29)

ตารางที่ 4.28

ความแตกต่างของระดับความมั่นคงในครอบครัวของผู้ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน

สถานภาพสมรส	ระดับความมั่นคงในครอบครัว	F. Prob	Sig
สมรสอยู่ด้วยกัน	48.9542	5.2930	.0055
แยก / หย่า / หม้าย	45.5172		
ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน	46.1333		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .01

ตารางที่ 4.29

ความแตกต่างของระดับความมั่นคงในครอบครัวของผู้ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	ระดับความมั่นคงในครอบครัว	F. Prob	Sig
ภาคอุตสาหกรรม	47.9036	5.8011	.0034
ภาคพาณิชย์กรรม	51.4468		
ภาคบริการ	47.3529		

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .01

8. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านจิตใจ กับความสัมพันธ์ในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูเด็กและการใช้เวลาในครอบครัว

จากกรอบแนวคิดที่กำหนดให้มีการศึกษาความสัมพันธ์เชิงผลที่ครอบครัวได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านจิตใจ อันได้แก่ ทักษะคิดต่อตนเอง และสุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยด้านจิตใจดังกล่าวกับปัจจัยด้านครอบครัว 3 ลักษณะ โดยทดสอบทีละลักษณะ ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูเด็ก และใช้เวลาในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า ทักษะคิดต่อตนเองมีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ในครอบครัวและใช้เวลาในครอบครัว และสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาในครอบครัว โดยทั้ง 2 ปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก (ตารางที่ 4.30)

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะคิดต่อตนเองและสุขภาพจิตของแรงงาน
กับความสัมพันธ์ในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูเด็ก และใช้เวลาในครอบครัว

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์		
	ความสัมพันธ์ในครอบครัว	การอบรมเลี้ยงดูเด็ก	ใช้เวลาในครอบครัว
ทักษะคิด	.2201 **	.1211	.2115 **
สุขภาพจิต	-.1218	-.0247	-.1538 *

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .001

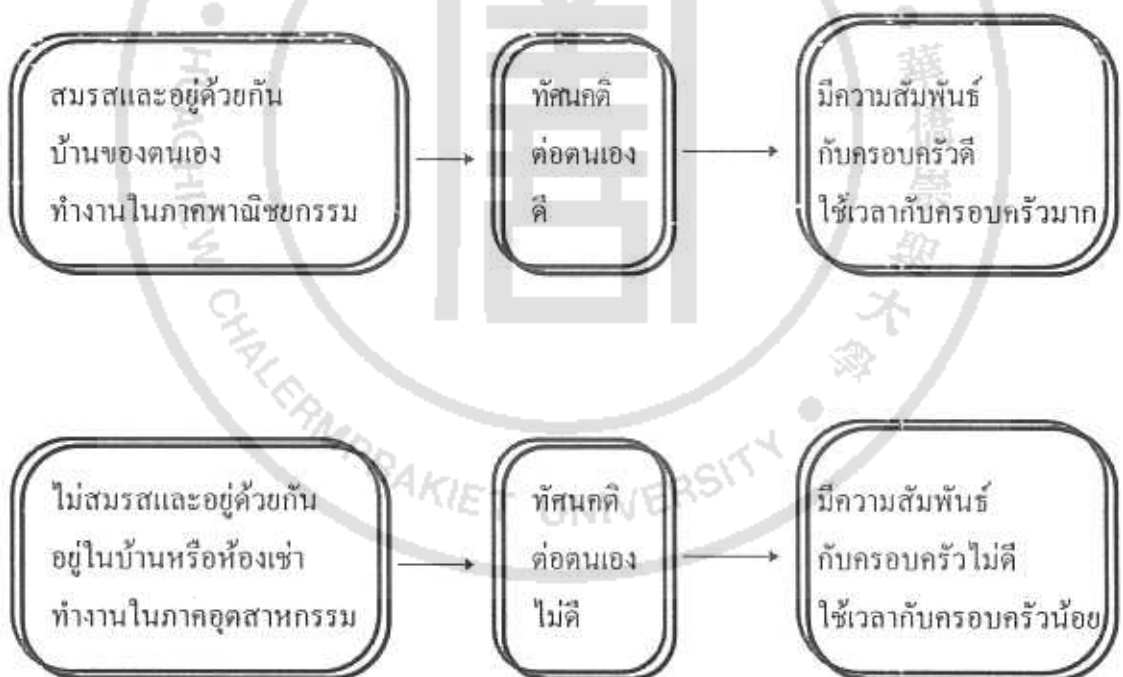
* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .01

6.1 ทักษะคิดกับลักษณะทางครอบครัว

ทักษะคิดต่อตนเองมีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ในครอบครัวและการใช้เวลาในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยผู้มีทักษะคิดต่อตนเองดีจะมีความสัมพันธ์ในครอบครัวและการใช้เวลาในครอบครัวดี ซึ่งเมื่อนำผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้มีทักษะคิดต่อตนเองต่างกันมาพิจารณา พบกลุ่มที่มีความแตกต่างกันคือ กลุ่มที่สมรสและอยู่ด้วยกัน มีบ้านเป็นของตนเองและทำงานในภาคพาณิชยกรรมมีทักษะคิดต่อตนเองสูง ส่วนกลุ่มไม่สมรสและอยู่ด้วยกัน อยู่ในบ้านหรือห้องเช่าและทำงานในภาคอุตสาหกรรมมีทักษะคิดต่อตนเองในระดับต่ำ (แผนภูมิที่ 4.1)

แผนภูมิที่ 4.1

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับทักษะคิดต่อตนเองและลักษณะทางครอบครัว

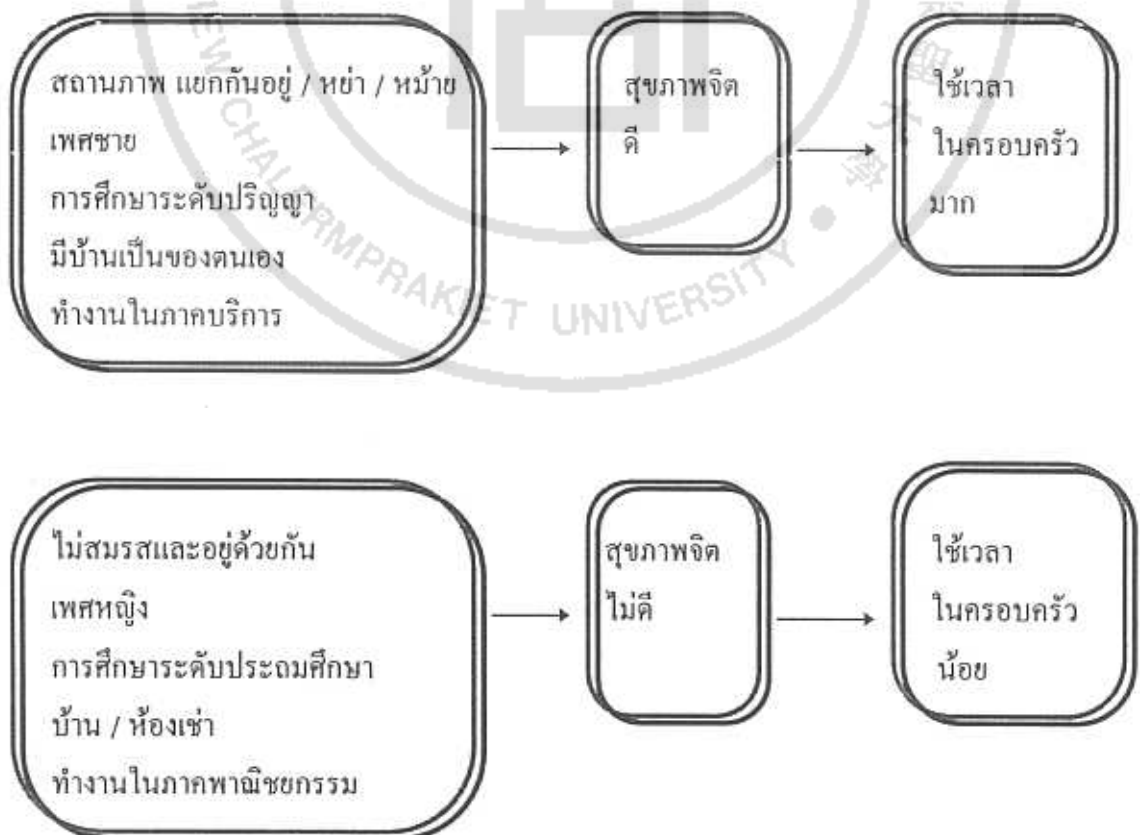

6.2 สุขภาพจิตกับลักษณะทางครอบครัว

สุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่างซึ่งโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ เมื่อทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า สุขภาพจิตมีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่าผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างปกติหรือระดับดี (ระดับคะแนนสุขภาพจิตต่ำ) มีการใช้เวลาในครอบครัวมาก คือ ใช้เวลามากกว่าและคุณภาพดีกว่า ขณะที่กลุ่มที่มีปัญหาสุขภาพจิตจะมีการใช้เวลาในครอบครัวน้อย ซึ่งเมื่อนำผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผู้มีระดับสุขภาพจิตต่างกันมาพิจารณาพร้อมด้วย พบว่า มีความแตกต่างในหลายลักษณะดังนี้ ผู้ที่มีผู้มีสุขภาพจิตในระดับดีหรือระดับปกติ เป็นผู้ที่มีสถานภาพสมรส แยก/หย่า/หม้าย เป็นเพศชาย มีการศึกษาระดับปริญญา มีบ้านเป็นของตนเอง และทำงานในภาคบริการ ส่วนกลุ่มที่มีผู้มีปัญหาสุขภาพจิต เป็นผู้ที่ไม่สมรสและอยู่ด้วยกัน เป็นเพศหญิง มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อยู่บ้านหรือห้องเช่า และทำงานในภาคพาณิชยกรรม (แผนภูมิที่ 4.2)

แผนภูมิที่ 4.2

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับสุขภาพจิตและลักษณะทางครอบครัว

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตและปัจจัยด้านครอบครัวกับความมั่นคงในครอบครัว ผลการทดสอบแสดงว่า ทักษะคิดต่อตนเอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูเด็ก และการใช้เวลาในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงในครอบครัวทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีเพียงลักษณะสุขภาพจิตที่ไม่พบความสัมพันธ์ใด ๆ (ตารางที่ 4.31)

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะคิดต่อตนเอง สุขภาพจิตของแรงงาน ความสัมพันธ์ในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูเด็ก และใช้เวลาในครอบครัวกับความมั่นคงในครอบครัว

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ทักษะคิดต่อตนเอง	.3237 **
สุขภาพจิต	.0953
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	.5358 **
การอบรมเลี้ยงดูเด็ก	.3514 **
ใช้เวลาในครอบครัว	.4599 **

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .001

7. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมั่นคงในครอบครัวของกลุ่มแรงงาน

การวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ด้านจิตใจ ด้านครอบครัว และตัวแปรด้านชีวสังคมที่มีต่อตัวแปรตาม คือ ความมั่นคงในครอบครัวของกลุ่มแรงงาน ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regressions) โดยกำหนดตัวแปรทั้งหมด 14 ตัวแปร เป็นตัวแปรอิสระ 13 ตัวแปร ตัวแปรตาม 1 ตัวแปร ตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรปัจจัยด้านชีวสังคม ได้แก่ อายุของแรงงาน ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสคือเป็นผู้สมรสและอยู่ด้วยกัน สถานภาพสมรสแยก / หย่า / หม้าย สถานภาพสมรสไม่สมรสและอยู่ด้วยกัน ที่อยู่อาศัย การเลี้ยงลูกแบบเลี้ยงเอง การส่งลูกกลับภูมิลำเนาและการไม่มีลูก ตัวแปรด้านจิตใจ ได้แก่ ทัศนคติต่อตนเอง โดยผู้วิจัยไม่ได้นำสุขภาพจิตเข้ากับการวิเคราะห์ถดถอยด้วยเนื่องจากสุขภาพจิตไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรนั้น ๆ และตัวแปรด้านครอบครัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การเลี้ยงลูกแบบรัก และการใช้เวลาในครอบครัว ส่วนตัวแปรตามคือ ความมั่นคงในครอบครัว ตัวแปรต่าง ๆ มีลักษณะ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดและค่าเฉลี่ยดังแสดงในตารางที่ 4.32 ซึ่งตัวแปรทุกตัวที่เข้าสมการไม่มีตัวแปรใดที่มีความสัมพันธ์กันมากเกินไปจนเป็นผลเสียต่อการวิเคราะห์ถดถอย (ตารางที่ 4.33)

ตารางที่ 4.32
แสดงค่าสูงสุด ต่ำสุด และค่าเฉลี่ยของตัวแปรต่าง ๆ

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ลักษณะข้อมูล
อายุ (ปี)	17	56	33.84	
การศึกษา	1	4	2.456	1 = ประถมศึกษา 2 = มัธยมศึกษา 3 = อาชีวศึกษา 4 =ปริญญา
สถานภาพสมรส	0	1	.835	1 = สมรสอยู่ด้วยกัน 0 = ไม่สมรส
สถานภาพสมรสแยก/หย่า/หม้าย	0	1	.055	1 = แยก/หย่า/หม้าย 0 = ไม่แยก/หย่า/หม้าย
สถานภาพสมรส ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน	0	1	.104	1 = ไม่สมรสอยู่ด้วยกัน 0 = สมรส
ที่อยู่อาศัย	0	1	.610	1 = ของตนเอง 0 = ไม่ใช่ของตนเอง
เลี้ยงลูกเอง	0	1	.819	1 = เลี้ยงเอง 0 = ไม่เลี้ยงเอง
ส่งลูกกลับภูมิลำเนา	0	1	.132	1 = ส่งกลับภูมิลำเนา 0 = ไม่ส่งกลับภูมิลำเนา
ไม่มีลูก	0	1	.022	1 = ไม่มีลูก 0 = มีลูก
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	22.0	60.0	43.659	
การเลี้ยงลูกแบบรัก	15.0	41.0	33.154	
การใช้เวลาในครอบครัว	14.0	52.0	38.440	
ทัศนคติ	24.0	46.0	37.907	
ความมั่นคงในครอบครัว	26.0	60.0	48.780	

ตารางที่ 4. 33 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในสมการการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

อายุ	การศึกษา	สมรสอยู่ด้วยกัน	แยก/หย่า	ไม่สมรส	ที่อยู่อาศัย	เด็ก	ส่งกลับ	ไม่มี	การเลี้ยงดู	การใช้	ทัศนคติ	ความมั่นคง	
				อยู่ด้วยกัน		เอง	ญาติ	ถูก	แบบรัก	เวลาใน	ต่อคน	ในครอบครัว	
										ครอบครัว	เอง	ครัว	
1.000													
-176	1.000												
.039	.052	1.000											
.079	.101	-.543	1.000										
-.100	-.113	-.769	-.082	1.000									
.230	.335	.191	-.005	-.206	1.000								
.290	.335	.066	.051	-.073	.384	1.000							
-.203	-.184	-.046	-.023	-.026	-.421	-.828	1.000						
-.151	-.029	-.135	-.036	.194	.043	-.319	-.058	1.000					
.005	.183	.115	.033	-.141	.102	.092	-.089	-.009	1.000				
-.206	.187	.202	-.127	-.131	-.036	-.019	.005	.043	.387	1.000			
-.095	.186	.267	-.123	-.229	.156	.115	.171	-.067	.472	.319	1.000		
-.046	.086	.072	.034	-.113	.084	-.004	.024	-.166	.191	.094	.163	1.000	
-.056	.151	.148	-.094	-.127	.057	.011	.016	-.071	.546	.357	.456	.323	1.000

เมื่อนำตัวแปรต่าง ๆ เข้าวิเคราะห์ในสมการถดถอยพหุคูณ มีตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการรวมทั้งสิ้น 4 ตัวแปร (ตารางที่ 4.34) ผลการศึกษาเบื้องต้น

ตารางที่ 4.34
แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	R	R ²	Adj R ²	B	SE B	Sig T
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	.54637	.29852	.29463	.50194	.05735	.0000
การใช้เวลาในครอบครัว	.59070	.34893	.34166	.22622	.06077	.0003
ทัศนคติต่อตนเอง	.62498	.39061	.38034	.37583	.10772	.0006
การเลี้ยงลูกแบบรัก	.63650	.40513	.39169	.18121	.08716	.0391

F = 30.13619

Sig F = .0000

ความสัมพันธ์ในครอบครัว

ความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นปัจจัยแรกที่เข้าสู่สมการถดถอย ซึ่งพบว่าปัจจัยนี้มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงในครอบครัวในระดับปานกลาง ($R = .54637$) และสามารถอธิบายความผันแปรของความมั่นคงในครอบครัวได้ร้อยละ 29.85 ($R^2 = .2852$)

การใช้เวลาในครอบครัว

ปัจจัยที่ถูกคัดเลือกเข้าสู่สมการเป็นลำดับที่สอง คือการใช้เวลาในครอบครัว โดยสามารถอธิบายความผันแปรของความมั่นคงในครอบครัวได้ร้อยละ 34.17 ($R^2_{adj} = .34166$) และพบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวและการใช้เวลาในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงในครอบครัวระดับปานกลาง ($R = .59070$) โดยปัจจัยทั้งสองสามารถอธิบายความผันแปรของความมั่นคงในครอบครัวได้ร้อยละ 34.89 ($R^2 = .34893$)

ทัศนคติต่อตนเอง

ทัศนคติต่อตนเองเป็นปัจจัยที่คัดเลือกเข้าสู่สมการเป็นลำดับที่สาม โดยสามารถอธิบายความผันแปรของความมั่นคงในครอบครัวได้ร้อยละ 38.03 ($R^2_{adj} = .38034$) และพบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวและทัศนคติต่อตนเอง มีความสัมพันธ์กับความมั่นคงในครอบครัวระดับปานกลาง ก่อนข้างสูง ($R = .62498$) โดยปัจจัยทั้งสามสามารถอธิบายความผันแปรของความมั่นคงในครอบครัวได้ร้อยละ 39.06 ($R^2 = .39061$)

การอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยใช้ความรัก

ปัจจัยสุดท้ายที่ถูกคัดเลือกเข้าสู่สมการคือการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยใช้ความรัก โดยสามารถอธิบายความผันแปรของความมั่นคงในครอบครัวได้ร้อยละ 39.17 ($R^2_{adj} = .39169$) และทั้ง 4 ปัจจัย ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การใช้เวลาในครอบครัว ทักษะคิดต่อตนเอง และการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยใช้ความรักมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงในครอบครัวระดับปานกลาง ค่อนข้างสูง ($R = .63650$) และสามารถอธิบายความผันแปรของความมั่นคงในครอบครัวได้ร้อยละ 40.51 ($R^2 = .40513$)

จากการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ สามารถสรุปผลการศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบของลักษณะครอบครัวที่มีต่อความมั่นคงในครอบครัว และผลที่เกิดจากทักษะคิดต่อตนเองและสุขภาพจิตในครอบครัว ดังนี้

1. ทักษะคิดต่อตนเองของกลุ่มแรงงานมีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ในครอบครัวและการใช้เวลาในครอบครัว โดยผู้มีทักษะคิดต่อตนเองสูงมีระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวสูง คือ มีความรักใคร่สนิทสนมใกล้ชิด และจะมีการใช้เวลาในครอบครัวมากและมีประโยชน์

อย่างไรก็ตาม ทักษะคิดต่อตนเองของแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูลูกแบบใช้ความรัก ซึ่งหมายความว่า แรงงานที่มีทักษะคิดต่อตนเองต่างกัน เลี้ยงดูลูกแบบใช้ความรักไม่ต่างกัน

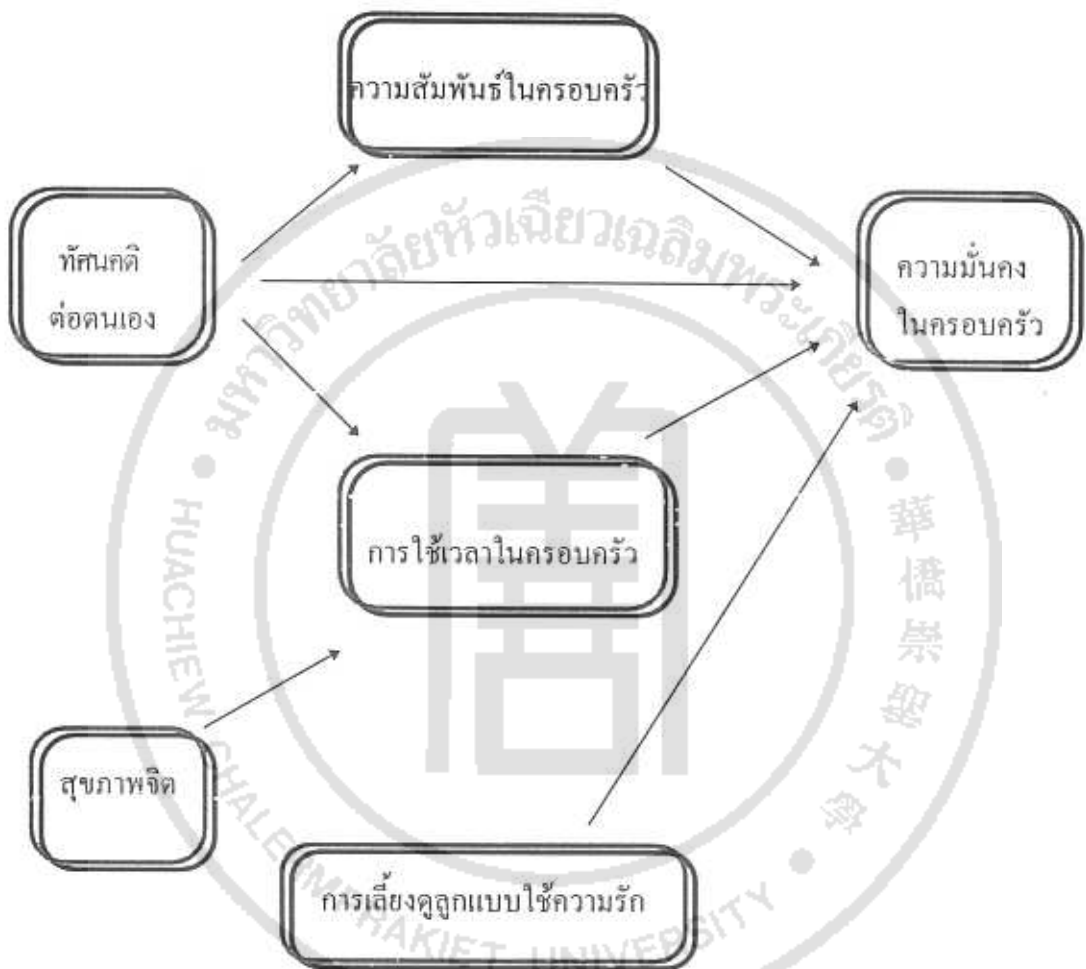
ส่วนสุขภาพจิตของแรงงานที่เป็นปัจจัยทางด้านจิตใจลักษณะหนึ่ง ซึ่งคาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ในครอบครัว การใช้เวลาในครอบครัว และการเลี้ยงดูลูกแบบใช้ความรัก ผลการศึกษาพบว่า สุขภาพจิตของแรงงานมีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาในครอบครัวเพียงลักษณะเดียว โดยผู้มีปัญหาสุขภาพจิตมากจะมีการใช้เวลาในครอบครัวในระดับต่ำ คือ ใช้เวลาน้อยและได้ประโยชน์จากการใช้เวลานั้นน้อยด้วย และไม่พบว่าผู้มีสุขภาพจิตต่างกัน มีความสัมพันธ์ในครอบครัวและเลี้ยงดูลูกแบบใช้ความรักต่างกัน

2. ความสัมพันธ์ในครอบครัว การใช้เวลาในครอบครัว และการเลี้ยงดูลูกแบบใช้ความรัก อันเป็นลักษณะของครอบครัวซึ่งคาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงในครอบครัวนั้น ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรทุกตัวมีผลต่อความมั่นคงในครอบครัวจริง โดยครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวสูง มีการใช้เวลาในครอบครัวมากและมีประโยชน์ และเลี้ยงดูลูกแบบใช้ความรักมาก จะมีระดับความมั่นคงในครอบครัวสูง ซึ่งหมายถึงเป็นครอบครัวที่มีความเข้าใจกัน ไว้วางใจกัน ซื่อสัตย์ต่อกัน ฯลฯ

นอกจากนั้นยังพบว่าทักษะคิดต่อตนเอง ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวและการใช้เวลาในครอบครัวแล้ว ยังมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อความมั่นคงในครอบครัวด้วย คือผู้มีทักษะคิดต่อตนเองสูง จะมีความเข้าใจ ไว้วางใจกันในครอบครัวสูงด้วย

แผนภูมิที่ 4.3

แสดงความสัมพันธ์เปรียบเทียบเชิงเหตุและผลของลักษณะทางครอบครัวแรงงาน
กับลักษณะทางจิตใจและความมั่นคงในครอบครัว

จากแผนภูมิดังกล่าวจะเห็นว่า สุขภาพจิตมีผลต่อการใช้เวลาในครอบครัวเพียงด้านเดียว ขณะที่ทัศนคติต่อตนเองมีผลต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวและการใช้เวลาในครอบครัว และลักษณะทางจิตใจทั้งสองด้านไม่มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูลูกแบบใช้ความรักเลย อาจกล่าวได้ว่าความแตกต่างของการเลี้ยงดูลูกแบบใช้ความรักไม่ได้เกิดจากการที่ครอบครัวมีทัศนคติต่อตนเองและสุขภาพจิตต่างกัน แต่จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ครอบครัวที่มีการเลี้ยงดูลูกแบบใช้ความรักต่างกันมีความแตกต่างกันในกลุ่มอาชีพและสถานภาพสมรสที่ต่างกัน

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ทั้งด้านชีวสังคม ด้านจิตใจ ด้านครอบครัวและ ความมั่นคงในครอบครัว สามารถสรุปผลได้ว่า ปัจจัยด้านชีวสังคม ทั้งสถานภาพสมรส อาชีพ การศึกษา และการอยู่อาศัยมีผลต่อทัศนคติต่อตนเองและสุขภาพจิต และมีผลให้ครอบครัวแรงงานมีความสัมพันธ์ใน ครอบครัวต่างกัน มีการใช้เวลาในครอบครัวต่างกันและมีการเลี้ยงลูกแบบใช้ความรักต่างกัน ส่งผลให้ ครอบครัวของกลุ่มแรงงานมีความมั่นคงในครอบครัวแตกต่างกันด้วย นอกจากนี้ ทัศนคติต่อตนเองและ สุขภาพจิตยังมีความสัมพันธ์กับระดับความสัมพันธ์ในครอบครัวและคุณภาพการใช้เวลาในครอบครัว ซึ่ง ปัจจัยด้านครอบครัวทั้ง ๓ ด้านดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับความมั่นคงในครอบครัวของกลุ่มแรงงานทั้งสิ้น

แผนภูมิที่ 4.4

ความสัมพันธ์ของสถานภาพสมรส อาชีพ ปัจจัยด้านจิตใจ ด้านครอบครัวและ
ด้านความมั่นคงในครอบครัวแรงงาน

